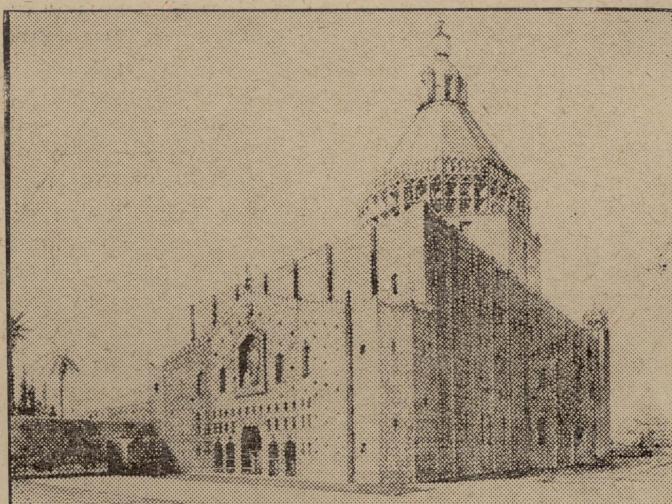

IL-BAŽILKA TA' NAZARET

Id-dar tal-Madonna f'Nazaret u l-egħlieqi ta' ma' dwarha, baqghu f'idejn il-qraba tagħha għal fuq it-tlitt mitt sena; u d-Dar Imqaddsa, għad li kienet għorfa żgħira quddiem għar ċkejken, kif għadu jidher sal-lum, mill-kisi tal-art bil-mužajk, imżejjen bil-monogramma ta' Kristu, magħmul minn wieħed djaknu jismu Konono (isem li kien ġieri fost il-qrabat tal-Madonna), kienet miżmuma bħala knisja. (*)

mill-ħoqor lil knisja Nisranija, u l-In-sara kienu mħollja jibnu knejjes u bažilki, għal qadi tad-Djiena tagħhom, wieħed Lhudji li qaleb Nisrani, jismu Ĝużeppi, Konti ta' Tabarija, bena l-ewwel knisja jew Bažilka fuq id-Dar u l-ghar fejn kienet tħammar il-Madonna. Dan jghidu Sant'Epifanju, Is-qof ta' Salamina, f'Čipru li twieled fis-sena 315 u miet fis-sena 404. Sant' Epifanju n-nifsu kellem lil Konti Ĝużeppi f'belt jisimha Bejsan, fil-Pales-

Nażaret, Palestina. — Kif sa tkun il-Bażilka I-ċdida li sa jibnu l-Frangiskani fuq il-fdal tad-Dar u r-rahal tal-Madonna. Minn barra.

Kif fiċ-Ċenaklu ta' Ĝerusalem, fejn Sidna Gesù tħaxxa jew “iċċena” l-ahħar darba, baqghu jiltaqgħu l-In-sara biex bħal jitwennsu bit-tifikra ta' Gesù, fid-dar ta' Nazaret baqghu jiltaqgħu, bħal fi knisja, il-ftit Insara tar-ħlula tal-qrib, biex bħal kieku jitwennsu bit-tifikra tal-Madonna.

Meta l-Imperatur Kostantinu heles

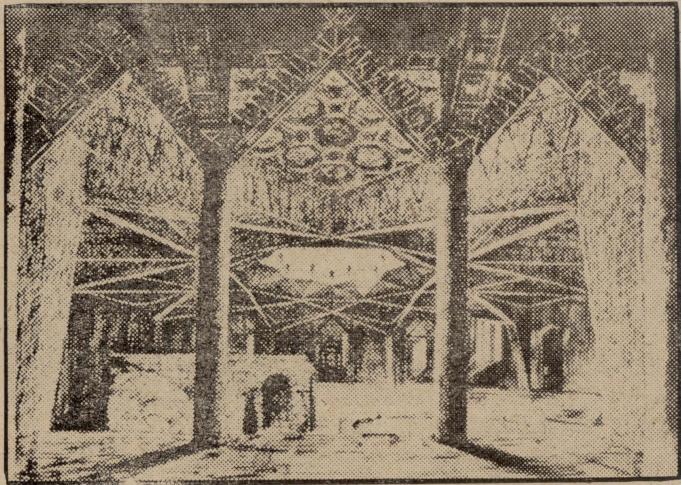
tina, kif kiteb hu fi ktieb jsmu “Adversus Haereses,” taqsima XXX, 11.

Dil-knisja ewlenija waqqgħuha, jew thalliet tiġġarraf weħedha, fi żmien il-Miśilmin, għal habta tal-ahħar tas-Seklu Hħadix. Fuqha, imma u akbar minnha, Tankredi Princep tal-Galilija, raġa' bena knisja oħra; imma xi għax-xar snin wara Bibars, sultan tat-Torok raġa' garrafha (1263).

Wara li telqu mill-Art Imqaddsa l-'Kruējati' jew Salibin, daħlu Nazaret il-Frangiskani u għammru qalb il-herba tal-knisja. Wara snin kbar ta' taħbi u tbatija u swat u tixrid ta' demm, il-Frangiskani, fis-sena 1730, qalghu minn għand is-Sultan ta' Konstantinopoli li l-knisja jerġgħu jibnuha. Imma s-sultan qalilhom li dil-knisja kellha tinbena żmien seba' xħur, u jekk ma tkunx lesta f'daqshekk żmien, ix-xogħol ikollu jieqaf. Għal hekk il-Frangiskani għagħġi kemm felhu biex temmew il-bini ta' knisja

Il-Bażilka sejra tkun b' tnejn: ta' taħbi, u ta' fuq. Ta' taħbi ikun fiha l-Għar Imqaddes fejn kienet tgħammar l-Madonna u fdal mid-dar tagħha. Ma' dwar il-Għar, dejjem taħbi il-knisja jibqa' wkoll mikxuf il-blat, bil-fdalijiet tar-rahal — sisien ta' djar żgħar donnhom għrieni; imghasar tażżejt u tal-inbid; qnajja tal-ilma; men-qiet u hekk.

J'Alla x-xogħol ma jđumix ma jibda, u meta jibda, j'Alla ma jđumx ma jintemm bis-sliema; għas-sebħ t'Alla u

Nażret, Palestina. — Kif sa tkun il-knisja ta' taħbi, li sa jibnu r-Rħieb Frangiskani f'Nażret. Fix-xellug jidher fdal mid-Dar Imqaddsa tal-Madonna u fl-art fdalijiet u artijiet tar-rahal ta' Nażret il-qadima.

mdaqqa, fi żmien seba' xħur kif kien amar is-sultan. Din il-knisja damet wieqfa sa erba' snin ilu, għax il-Frangiskani fis-sena 1955 hattewha, u ma' dwar il-Għar Imqaddes, l-art kixfuha sal-blatt. Hemm sabu l-fdal ta' raħal żgħir u fqir ħafna, li fihi kienet tgħammar Mirjam, il-Madonna ma' binha Gesù u ma' San Ġużepp. Fejn kienet il-knisja mdaqqa issa, dalwaqt tibda tinbena Bażilka kbira.

għall-ġieħ ta' Mirjam, Omm Gesù u bis-sahħha tiegħi, Omm ukoll u mah-rab tagħna l-midinbin.

Fra. Żarenu, O.F.M.

(*) Ara r-ritratt ta' dal-mužajk fil-faċċata 82, għadd z-za' dal-Qari, tas-sena l-ohra 1959.